

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003739

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-09-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: №185-к від 15.10.2025

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бойко Марія Миколаївна

2. Mariia M. Boiko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 29-09-2025

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10720

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Повне найменування юридичної особи: Товариство з обмеженою відповідальністю "Академія адвокатури України"

Код за ЄДРПОУ: 22928626

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 27, Київ, 01032, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.07.61.05, 10.07.62

Тема дисертації:

1. Теоретико-правові засади нормотворчої та правозастосовної діяльності органів адвокатського самоврядування

2. Theoretical and legal principles of rule-making and law enforcement activities of the bar self-government bodies

Реферат:

1. Дисертація є першим комплексним теоретико-правовим дослідженням засад нормотворчої та правозастосовної діяльності органів адвокатського самоврядування, що здійснено на основі комплексу філософських, загальнонаукових, спеціальних методів та засобів наукового пізнання, зокрема, міжгалузевої методології. У Вступі обґрунтовано актуальність обраної теми дисертаційного дослідження, зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, визначено мету та завдання, об'єкт та предмет дослідження, методологічну основу дисертаційного дослідження, сформульовано положення наукової новизни результатів дослідження, практичне значення одержаних результатів, інформацію щодо апробації матеріалів дисертації та публікацій автора. У Розділі 1 «Розвиток адвокатського самоврядування в Україні: історія, засадничі принципи та основні завдання» досліджено етапи становлення адвокатського самоврядування в Україні, починаючи з традицій литовсько-польської доби, діяльності адвокатських палат в імперський період, до втрати самостійності в радянські часи й відновлення інституційної незалежності на сучасному етапі. Обґрунтовано незалежність як фундаментальний принцип в демократичній правовій державі, який визначає особливий статус адвокатури, її відокремлення від органів державної влади та здатність виконувати публічно-правову функцію без зовнішнього тиску. Принцип незалежності адвокатського самоврядування розглянуто крізь призму інституційного, фінансового та особистісного аспектів. Запропоновано авторське визначення системи адвокатського самоврядування як структурної організації національних та регіональних органів адвокатського самоврядування, створених адвокатами на основі законодавства з метою самостійного регулювання адвокатської діяльності та її контролю. Проаналізовано завдання та повноваження органів адвокатського самоврядування і визначено відмінність між завданнями та повноваженнями. У Розділі 2 «Нормотворча діяльність органів адвокатського самоврядування» здійснено аналіз локальної нормотворчості органів адвокатського самоврядування серед інших видів нормотворчості. Визначено поняття нормотворчості органів адвокатського самоврядування як діяльність уповноважених адвокатською спільнотою суб'єктів–органів адвокатського самоврядування, спрямованої на встановлення, зміну, скасування та припинення дії корпоративних норм. Корпоративність розглядається як характерна риса нормотворчої діяльності органів адвокатського самоврядування крізь призму змісту, форми та адресата. Нормотворчий процес у діяльності органів адвокатського самоврядування включає систематизовану послідовність дій, які здійснюються уповноваженими органами адвокатського самоврядування з метою ухвалення нормативних (корпоративних) актів, які регулюють порядок функціонування адвокатури як правозахисного інституту. Встановлено, що органи адвокатського самоврядування можуть ухвалювати нормативні та ненормативні акти. Також в ході дослідження визначено пріоритетні напрями розвитку нормотворчої діяльності органів адвокатського самоврядування: від уніфікації актів національного рівня до гармонізації з міжнародними стандартами адвокатської діяльності, зокрема з урахуванням членства в міжнародних адвокатських організаціях та запровадженням цифровізації в роботі органів адвокатського самоврядування. У Розділі 3 «Правозастосовна діяльність органів адвокатського самоврядування» досліджено особливості правозастосовної діяльності органів адвокатського самоврядування та напрями її удосконалення. Зокрема, визначено поняття та ознаки правозастосовної діяльності органів адвокатського самоврядування. В результаті сформульовано поняття правозастосовного акту органу адвокатського самоврядування як індивідуального письмового документа, в якому виражено рішення дисциплінарного органу адвокатського самоврядування щодо адвоката, ухваленого за результатами розгляду заяв чи скарг на підставі застосовування норм права, що визначає права, обов'язки та міру юридичної відповідальності. На основі проведеного порівняльного аналізу дисциплінарного провадження в Україні, США та Польщі обґрунтовано існування таких трьох моделей дисциплінарного провадження: судової, самоврядної за участі держави та саморегульованої. Констатується, що правозастосовна діяльність органів адвокатського самоврядування на сучасному етапі потребує удосконалення за такими напрямами: запровадження перевірки моральних якостей та бездоганної репутації особи, яка бажає стати адвокатом; підвищення прозорості процедур дисциплінарного провадження шляхом залучення представників громадськості; забезпечення перегляду рішень Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатів та Вищої кваліфікаційно-

дисциплінарної комісії адвокатів не лише з підстав процедурних порушень виявлених судами, а й у випадках, коли такі рішення є результатом упередженого ставлення до адвоката.

2. The dissertation is the first comprehensive study of the theoretical and legal foundations of rule-making and law enforcement activities of the bar selfgovernment bodies. The Introduction substantiates the choice of the dissertation topic, the connection of the work with scientific programs, plans, and topics, defines the purpose and objectives, object and subject of the research, the methodological basis of the dissertation research, formulates the provisions of the scientific novelty of the research results, the practical significance of the results, and information on the testing of the dissertation materials and the author's publications. In Chapter 1, «Development of Bar Self-Government in Ukraine: History, Fundamental Principles and Main Tasks», the author examines the stages of formation of the Bar Self-Government in Ukraine, starting with the traditions of the Lithuanian-Polish period, the activities of the bar chambers in the imperial period, and up to the loss of independence in the Soviet period and the restoration of institutional independence at the present stage. Independence as a fundamental principle of the bar self-government is considered through the prism of institutional, financial and personal aspects. The author offers her own definition of the bar self-government system as a structural organization of national and regional bar self-government bodies established by attorneys-at-law for the purpose of independent regulation, management of the Bar and control over the practice of law. The tasks and powers of the bar self-government bodies are delineated. In Chapter 2, «Rulemaking Activities of the Bar Self-Government Bodies», the author defines the concept of rulemaking by the bar self-government bodies as the activities of the entities authorized by the bar community-the bar selfgovernment bodies-aimed at establishing, amending, repealing and terminating corporate rules. Corporate nature is considered to be a characteristic feature of the rule-making activities of the bar self-government bodies in terms of content, form and addressee. The rulemaking process in the activities of the bar self-government bodies includes a systematized sequence of actions performed by the authorized bodies of the bar self-government with a view to adopting regulatory (corporate) acts which regulate the functioning of the bar as a human rights institution. The author establishes that the bar self-government bodies adopt regulatory and nonregulatory acts. The author identifies the priority areas for the development of rule-making activities of the bar self-government bodies: from unification of national level acts to harmonization with international standards of legal profession, in particular, taking into account membership in international bar organizations and introduction of digitalization in the work of the bar selfgovernment bodies. In Chapter 3, «Law Enforcement Activities of the Bar Self-Government Bodies», the author defines the concept and features of law enforcement activities of the bar self-government bodies. The author formulates the concept of a law enforcement act of the disciplinary body of the bar self-government as an individual written document which expresses the decision of the disciplinary body of the bar self-government regarding an advocate made upon consideration of applications or complaints based on the application of legal provisions defining the rights, obligations and extent of legal liability. Based on a comparative analysis of disciplinary proceedings in Ukraine, the USA and Poland, the author substantiates the existence of three models of disciplinary proceedings: judicial, self-governing with state participation and self-regulatory. It is established that the law enforcement activities of the bar self-government bodies at the present stage need to be improved in the following areas: introduction of verification of moral qualities and impeccable reputation of a person wishing to become an attorney-atlaw; increasing the transparency of disciplinary proceedings by involving members of the public; ensuring review of decisions of the Qualification and Disciplinary Commission of Advocates and the Higher Qualification and Disciplinary Commission of Advocates not only on the grounds of procedural violations identified by the courts, but also in cases where their decisions are the result of a biased attitude towards the advocate or an instrument of «reprisal» against the advocate. The study is of not only theoretical but also practical importance, since it proposes to amend the current legislation, in particular, the Law of Ukraine «On Lawmaking activities» and the Procedure for Admission to the Qualification Exam, the procedure for passing the qualification exam and the methodology for assessing the results of the qualification exam for the right to practice law in Ukraine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Бойко М. М. Принцип незалежності адвокатури та взаємовідносини з органами публічної влади. Альманах права. Актуальні проблеми правового розвитку в умовах війни та післявоєнної відбудови держави. 2022. Вип. 13. С. 366–371. <https://doi.org/10.33663/2524-017X-2022-13-58>
- Бойко М. М. Історичні аспекти становлення незалежності адвокатського самоврядування в Україні. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 8. С. 542–545. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-8/123>
- Бойко М. М. Організаційно-правові умови створення органів адвокатського самоврядування, порівняльно-правова характеристика їх моделей. *Juris Europensis Scientia*. 2023. № 6. С. 161–164. <https://doi.org/10.32782/chern.v6.2023.30>
- Бойко М. М. Правові засади нормотворчої діяльності органів адвокатського самоврядування. Альманах права. Правові засади нормотворчої діяльності: національний і зарубіжний досвід. 2024. Вип. 15. С. 494–499. <https://doi.org/10.33663/2524-017X-2024-15-494-499>
- Бойко М. М. Правозастосовна діяльність органів адвокатського самоврядування: поняття та ознаки. Альманах права. Феномен реалізації права у контексті сучасного наукового дискурсу. 2025. Вип. 16. С. 371–376. DOI: 10.33663/2524-017X-2025-16-371-376
- Бойко М. М. Інституційна спроможність органів адвокатського самоврядування України. Національне та міжнародне право: історія, сучасність, перспективи розвитку. Збірник матеріалів I-ї Міжнародної науково-практичної конференції до 110-річчя Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (м. Вінниця, 09–10 червня 2022 року). Вінниця, 2022. С. 204–208.
- Бойко М. М. Особливості функціонування органів адвокатського самоврядування України в умовах правового режиму воєнного стану. Сучасний розвиток державотворення та правотворення в Україні: проблеми теорії та практики: матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції (23 червня 2022 року): зб. тез наук. праць / за заг. редакцією М. В. Трофименко. Київ : МДУ, 2022. С. 219–223.
- Бойко М. М. Нормативно-правове регулювання незалежності органів адвокатського самоврядування. Правовий дискурс: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів та викладачів закладів вищої освіти. Черкаси, 12 жовтня 2022 р. Черкаси : Видавець Третяков О. М., 2022. С. 201–203.
- Бойко М. М. Забезпечення незалежності адвокатів – як завдання адвокатського самоврядування. Забезпечення прав людини: національний і міжнародний виміри. Збірник матеріалів II-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Вінниця, 09 грудня 2022 року). Вінниця, 2023. С. 250–254.
- Бойко М. М. Фінансова незалежність органів адвокатського самоврядування України. Забезпечення правопорядку в умовах воєнного стану та мировідбудови: зб. наук. ст. за матеріалами Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Житомир, 21 квітня 2023 р.) / Мін-во освіти і науки України; Поліський нац. ун-т. Житомир, 2023. С. 138–140.
- Бойко М. М. Нормотворчі процедури органів адвокатського самоврядування. Забезпечення правопорядку в умовах воєнного стану та мировідбудови: зб. наук. ст. за матеріалами II Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Житомир, 25 квітня 2024 р.) / Житомир : Поліський національний університет, 2024. С. 89–92.

- Бойко М. М. Міжнародно-правове регулювання незалежності адвокатського самоврядування. Забезпечення правопорядку в умовах воєнного стану та мировідбудови: зб. наук. ст. за матеріалами III Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Житомир, 1 травня 2025 р.) / Житомир : Поліський національний університет, 2025. С. 52–54.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0121U114439; 0124U004586

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Львова Олена Леонідівна

2. Olena L. Lvova

Кваліфікація: к.ю.н., с.н.с., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2985-9671

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дідич Тарас Олегович

2. Taras O. Didych

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2442-8138

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ляшенко Руслана Дмитрівна

2. Ruslana D. Liashenko

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6129-7907

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Поліський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493681

Місцезнаходження: бульвар Старий, 7, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Оніщенко Наталія Миколаївна

2. Nataliia M. Onishchenko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1671-2139

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тараконич Тетяна Іванівна

2. Tetiana I. Tarakhonych

Кваліфікація: к.ю.н., с.н.с., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1586-5088

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Пархоменко Наталія Миколаївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Пархоменко Наталія Миколаївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Топонар О.І.

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна